

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини,
деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,

національних меншин і міжнаціональних відносин

23 грудня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всіх вітаю.

ДЖЕМІЛЄВ М. Доброго дня, панове.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день.

Дмитро Валерійович, добрий день. Ранок, напевне.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Доброго дня, пане голову. Доброго дня, шановні народні депутати.

ЧИЙГОЗ А.З. Ще раз вітаю.

КАСАЙ К.І. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Вітаю. Стало менше, але все ж таки. Максим Миколайович, також вітаю.

ЧИЙГОЗ А.З. Але краще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дай боже, щоб так і було, щоб воно все було на краще.

Так, 8 людей на сьогоднішній день підключено. Щоб нікого не образити, включіть, будь ласка, камери.

А, Богдан Васильович також. 9. Ахтем Зейтуллаєвич. Радий бачити. Євген Геннадійович. Радий бачити. Олексій Олександрович, Неллі Іллівна. Радий вітати вас усіх.

Тож, шановні колеги, у нас з 10 членів комітету присутні наразі 9. Тож у нас є кворум і засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути один законопроект, з опрацювання якого комітет визначено головним, два проекти законів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів. А також ще два питання, які не пов'язані із законопроектною роботою.

Руслан Олександрович, радий вітати.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Порядок денний вам усім надісланий. Якщо немає заперечень, то переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.
Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую
Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Добрий день. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.
Переходимо до розгляду питання порядку денного.

Питання перше. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства (реєстраційний номер 12032 від 16.09.2024 року), поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України. Цей законопроект ми розглядаємо у порядку його підготовки до другого читання.

Шановні колеги, як ви пам'ятаєте, це по суті наш комітетський законопроект. На пленарному засіданні Верховної Ради України 20 листопада 24-го року за наслідками розгляду у першому читанні даний законопроект був прийнятий за основу. Нашому комітету було доручено доопрацювати його з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

У строки, передбачені статтею 116 Регламенту Верховної Ради України, до другого читання до комітету надійшло 36 поправок і пропозицій щодо даного законопроекту. Водночас на підставі пункту 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", відповідно до якої комітет при здійсненні його законопроектної функції має право вносити пропозиції і поправки під час розгляду проекту закону на своєму засіданні, до проекту закону пропонується внести ще 6 поправок і пропозицій від членів комітету, які для нашої з вами зручності попередньо вже внесено до проекту порівняльної таблиці під номерами 1, 14, 17, 40, 41, 42.

Хочу звернути увагу, що вам була надіслана таблиця з обґрунтуванням щодо рішень по поправках. Сподіваюся, що всі з ними ознайомилися. Зазначені мною поправки виділені в таблиці, і навпроти них зазначені народні депутати України, члени комітету. Всі вони, окрім поправки номер 42, мають техніко-юридичний характер і спрямовані виключно на усунення зауважень лінгвістичного або технічного характеру.

Щодо поправки 42, то як ви можете побачити в обґрунтуванні навпроти неї, необхідність внесення даної поправки обумовлена тим, що серед осіб, які є другими з подружжя громадянина України, який у встановленому законодавством України порядку проходить військову службу, тобто це ті особи, на яких поширюється положення законопроекту, можуть бути в тому числі і громадяни Російської Федерації. Причому, зважаючи на той факт, що їхній чоловік або дружина захищають суверенітет і незалежність України, перебуваючи у відповідних збройних формуваннях України, отримання для них громадянства України є надзвичайно важливим. Однак у пункті 2 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України № 3897-IX від 20 серпня 2024 року встановлено, що розгляд і прийняття заяв про набуття громадянства України від зазначених категорій осіб зупинено.

Тому з метою досягнення цілей законопроекту, а також належної реалізації прав осіб, які є другими з подружжя громадянина України, які в встановленому законодавством України порядку проходять військову службу, у відповідному пункті пропонується встановити виключення.

Тож, колеги, якщо ніхто не заперечує, керуючись пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", ставлю на голосування наступну пропозицію.

Внести до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством,

імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства (реєстраційний номер 12032 від 16.09.2024 року), поданого народним депутатом України Задорожним та іншими народними депутатами України, поправки та пропозиції від членів комітету, які в проекті порівняльної таблиці зазначені за номерами: 1, 14, 17, 40, 41, 42.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.Р. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення...

Кузнєцов Олексій Олександрович.

9 осіб – за з 10. Рішення прийнято.

Таким чином з урахуванням щойно внесених... Це ви, так, Олексій Олександрович? Дякую.

10 з 10 – за.

Таким чином, з урахуванням щойно внесених комітетом поправок та пропозицій маємо порівняльну таблицю до законопроекту до друге читання, яка містить всього 42 поправки та пропозиції. З яких пропонується врахувати 14 поправок та пропозицій, відхилити 28 поправок та пропозицій.

Остаточна редакція проекту Закону попередньо узгоджена з Державною міграційною службою України, яка безпосередньо реалізовуватиме запропоновані у законопроекті положення.

Звертаю вашу увагу, що на засіданні комітету присутній перший заступник Голови ДМС пані Ірина Ковалевська. Тому, якщо у вас виникатимуть якісь питання, ми можемо також почути думку представника центрального органу виконавчої влади, який спеціалізується у відповідній сфері.

З приводу поправок, які подавалися народними депутатами, які не є членами комітету. Хочу зазначити наступне. Більшість поправок, які в проекті порівняльної таблиці пропонується відхилити, передбачають зміни до законодавства, які не були предметом розгляду парламенту в першому читанні та не стосуються реалізації пропонованої в первинній редакції ідеї. У зв'язку з цим врахування комітетом даних поправок порушуватиме норми статті 116 Регламенту Верховної Ради України, згідно з якою поправки та пропозиції повинні відповідати предмету правового регулювання законопроекту.

Водночас поправки, які передбачали врахування висловлених до первинної редакції зауважень, зокрема щодо визначення терміну "приймаюча сторона" та щодо поширення норм законопроекту також на другого із подружжя громадян України, які проходили військову службу за контрактом або кадрову військову службу, враховані.

Шановні колеги, чи бажає хтось з присутніх на засіданні народних депутатів авторів поправок висловитися щодо своїх пропозицій? Нема нікого.

Давайте будемо рухатися далі. Отже, ставлю на голосування наступну пропозицію. Врахувати поправки та пропозиції номери: 1, 4, 9, 14, 15, 17, 23, 32, 33, 34, 35, 40, 41, 42. Відхилити поправки та пропозиції номери: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39. Прошу, шановні колеги, голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Підтримую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. 10 осіб – за. Рішення прийнято.

З урахуванням щойно прийнятого рішення ставлю на голосування наступне рішення комітету щодо даного проекту закону.

Перше. Затвердити остаточну редакцію проекту закону, запропонованого комітетом.

Друге. Доручити секретаріату комітету доопрацювати текст законопроекту з урахуванням висловлених до нього зауважень під час редакційного опрацювання Головним управлінням документального забезпечення, а також з урахуванням вимог законодавчої техніки.

Третє. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим

статусом іноземців та осіб без громадянства (реєстраційний номер 12032 від 16.09.2024 року), поданий народним депутатом України Задорожним та іншими народними депутатами України, доопрацьований комітетом, з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин при підготовці відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Четверте. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича. Прошу голосувати, шановні колеги.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

10 осіб – за. Шановні колеги, рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроектів, яким доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів.

Питання друге. Проект Закону України про внесення зміни до статті 5 Закону України "Про статус гірських населених пунктів в Україні" щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб (реєстраційний номер 12300 від 11 грудня 24-го року), поданий народним депутатом України Фроловим Павлом та іншими народними депутатами України. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання ініціатора, народного депутата України Фролова Павла Валерійовича. Немає Павла Валерійовича. Тому коротко, колеги.

Цим законопроектом пропонується внести зміну до статті 5 Закону України "Про статус гірських населених пунктів в Україні", відповідно до якої передбачається, що статус особи, яка проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, надаватиметься також громадянам, фактичне місце проживання (перебування) яких у зазначених населених пунктах підтверджуватиметься довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Станом на сьогодні висновки щодо цього законопроекту поки відсутні.

Маю зазначити про наявність до проекту закону лише одного зауваження, яке стосується фінансового забезпечення викладених в ньому норм. Тобто мова йде про порушення статті 91 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до якої в разі внесення законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи

зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування. Якщо такі зміни показників бюджету передбачають збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів щодо джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, що не було зроблено авторами законопроекту. Сподіваюсь, що у бюджеті все ж таки знайдуться кошти на цю ініціативу.

В той же час, зважаючи на необхідність урівнення у правах громадян, що офіційно проживають в населених пунктах, яким надано статус гірського, та внутрішньо переміщених осіб, які фактично в них проживають, беручи до уваги особливі потреб внутрішньо переміщених осіб, зумовленими наслідками збройної агресії проти України, вважаю, запропонована в законопроекті ідея заслуговує на підтримку.

І думаю, що на підтримку і висловиться Максим Миколайович Ткаченко. Залучаємося до обговорення проекту. Максим Миколайович, вам слово.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пане голово. Дякую усім колегам, всім запрошеним сьогодні. Я буду дуже коротко, бо Павло скоріш за все більш детальніше там все представив, але, на жаль, я так розумію, він там захворів. Одужання голові нашої тимчасової спеціальної комісії. До речі, хочу відразу подякувати всім членам нашого комітету за підтримку діяльності нашої ТСК і за можливість продовжувати роботу ще на один рік. Це дуже важливо.

І цей законопроект це не законопроект Павла Фролова, це законопроект саме групи народних депутатів, членів цієї тимчасової спеціальної комісії. Законопроект, про прийняття якого просять люди, вже там близько 2,5 років, скільки ми працюємо на, в частности, наприклад, це Прикарпаття, Івано-Франківська область. І в будь-яку громаду, куди ми приїжджали, всюди люди наші, внутрішньо переміщені особи, просять про цю ініціативу, про цей законопроект. Тому прошу вас всіх підтримати.

І Павло веде перемовини там з Комітетом з бюджетним, так як він є членом бюджетного комітету, і, наскільки я розумію, там і з Мінфіном він говорив, і з Мінсоцполітики. Я думаю, що там всюди будуть погодження. Тим паче, якщо хтось з вас не знає, наприклад, якщо говорити про кошти, ці кошти, вони з бюджету будуть Мінсоц... з бюджету, я маю на увазі, який виділені там по програмах Мінсоцполітики. Я думаю, що всі ви знаєте про те, що, наприклад, тільки з однієї цієї програми, яка розрахована була на виплату компенсацій, про які ми постійно боремося і сперечаємося з Кабміном, з Мінсоцполітики, зокрема, про 2-3 тисячі, які у великої кількості людей забрали в тому році, який закінчується зараз, я маю на увазі, 2024-й, а за підсумками що маємо, за підсумками залишок 15 мільярдів гривень у Мінсоцполітики з цієї програми. Тобто величезна кількість людей втратила ці кошти, а в кінці року залишки.

Якщо б ми не схопилися вчасно, скажемо так, на початку грудня місяця і дізналися про це, і не зареєстрували ініціативу, яку ви всі також підтримали в парламенті, дякую, щоб ці кошти ми могли перерозподілити і направити на програму «Відновлення на наступний вже рік, то ці кошти просто були б там, я не знаю, залишені там на щось інше, але точно, на жаль, не на допомогу переселенцям. А так вони, слава богу, підуть на «Відновлення, на виплату десяткам тисяч людей по програмі «Відновлення за зруйноване та пошкоджене житло. Тому в будь-якому випадку кошти будуть Мінсоцполітики, вони зараз там запровадили цю програму по... оренда, субсидія і там точно вони не будуть всі використані. Тому я впевнений, що на оплату цих гірських кошти точно у них зекономлені будуть.

І наостанок головна інформація, щоб ви розуміли. Ми задавали питання даже в тих же громадах керівництво громад підтверджує, що велика кількість людей просто з Івано-Франківська, які не входять до переліку тих громад, які мають отримувати "гірські", вони просто реєструються, звичайні люди, це афери такі, яких дуже, на жаль, багато у нас ...*(Не чути)* Так ось, люди просто реєструються і отримують ці компенсації. Но не ті, яким дійсно

потрібні ці кошти, а просто отакі проходимці-аферисти, приспособленцы, як то кажуть, на жаль. Їх також, на жаль, дуже багато.

Тому просто підтримати, це дуже важлива ініціатива для наших... дуже великої кількості людей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Миколайович.

Дмитро Валерійович, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, пане голову.

Я дуже коротко. Зауваження до проекту акту відсутні, я підтримую прийняття запропонованої редакції законопроекту. Підтримую повністю все, що сказав Максим Миколайович.

До мене так само надходять звернення від громадян України зі статусом ВПО, які фактично відчують себе як дискредитованими, бо, проживаючи в гірській місцевості, вони не можуть, на жаль, скористатися такими ж самими правами, які мають інші громадяни України.

Тому я вважаю, що це треба терміново усунути, і прошу народних депутатів підтримати запроповану редакцію законопроекту. Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович.

Шановні колеги, більше ніхто не має бажання висловитись. Якщо ніхто не заперечує, ставлю тоді на голосування наступне рішення комітету: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення зміни до статті 5 Закону України "Про статус гірських населених пунктів в Україні" щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб (реєстраційний номер 12300 від 11.12.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим Павлом Валерійовичем та іншими

народними депутатами України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Джемілев Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАК К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич. Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Підтримую. І сподіваюсь, що колеги з бюджетного комітету знайдуть фінанси для підкріплення нашого рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дай боже.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду наступного законопроекту. Питання третє: проект Закону України про внесення змін до статті 164 Сімейного кодексу України щодо рішення суду про позбавлення батьківських прав (реєстраційний номер 12292, від 06.12.2024 року), поданий народними депутатами України Морозом та Гнатенком. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Для представлення цієї законодавчої ініціативи ми запрошували на наше засідання народного депутата України Мороза Володимира Вікторовича. Його нема. Тоді коротко.

Шановні народні депутати, цим законопроектом пропонується статтю 164 Сімейного кодексу України доповнити новою частиною чотири прим. такого змісту. "У рішенні суду про позбавлення батьківських прав наводиться обґрунтування щодо найкращих інтересів дитини, зазначається думка дитини, якщо вона може її висловити та наслідки судового рішення для неї". Станом на сьогодні до цього законопроекту надійшов висновок Мінфіну, в якому зазначається, що реалізація акта у разі його прийняття не потребуватиме фінансового забезпечення з відповідних бюджетів.

Але я хотів би зазначити про наявність наступних зауважень до цієї законодавчої ініціативи.

В новій частині статті 4.1 пропонується зазначити, що думка дитини має зазначатися у рішенні суду про позбавлення батьківських прав, якщо дитина може її висловити. Проте це формулювання є недостатньо конкретним, оскільки не визначає критерії, за якими оцінюватиметься здатність дитини висловлювати свою думку, що в свою чергу може створювати значні труднощі при практичному застосуванні його.

Друге. Законопроект не містить положення про необхідність отримання згоди дитини на заслуховування її думки. Водночас відповідно до положення статті 12 Конвенції ООН про права дитини дитині надається можливість бути заслуханою в ході будь-якого судового чи адміністративного розгляду, що її торкається, безпосередньо або через представника чи відповідний орган. При цьому положення конвенції не встановлюють обов'язку дитини висловлювати свою думку, якщо вона цього не забажає. Це право має бути реалізовано виключно добровільно та без будь-якого примусу.

Третє. Законопроект зобов'язує суд зазначати у рішенні про позбавлення батьківських прав наслідки судового рішення для дитини, однак

таке формулювання є юридично невизначеним і може створити низку труднощів в процесі практичного застосування.

Це дуже коротко я навів ключові зауваження до законопроекту. Всі інші зауваження, які ми обов'язково зазначимо в нашому висновку, містяться у надісланій вам інформаційній довідці.

Шановні колеги, чи бажає хтось висловитися з приводу цього законопроекту? Дякую.

Шановні колеги, зважаючи на кількість зауважень до цього законопроекту, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 164 Сімейного кодексу України щодо рішення суду про позбавлення батьківських прав (реєстраційний номер 12292 від 06.12.2024 року), поданий народними депутатами України Морозом, Гнатенком, за наслідками в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович, це ви? Вибачте, будь ласка.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич. Почули. Дякую.

ЧИЙГОЗ А.З. Щось зв'язок... Дякую, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я все ж таки утримаюсь, незважаючи на ту кількість зауважень, оскільки вважаю, що законопроект спрямований на реалізацію базового принципу статті 3 Конвенції ООН про права дитини. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна, за позицію. Цінуємо.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 8 осіб – за, 1 особа – утрималась. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду четвертого питання прорядку денного. Про розгляду листа керівника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 16.12.24 року.

Колеги, до нашого комітету надійшов лист керівника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо погодження стимулюючих та інших виплат уповноваженому.

Як ви пам'ятаєте, відповідне звернення до нашого комітету пов'язане з неможливістю встановлення уповноваженим стимулюючих виплат самому собі у зв'язку з конфліктом інтересів. Ми вже розглядали подібні листи наприкінці минулих років, а зараз отримали новий, в якому зазначені всі ті ж самі суми. але лист стосується вже наступного 25-го року. Відповідний лист вам усім був надісланий.

Для детальної інформації я надаю слово керівнику Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Вервейку Івану Дмитровичу. Прошу до слова.

ВЕРВЕЙКО І.Д. Доброго дня, шановні народні депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимикайте мікрофон, друзі. Іван Дмитрович, а ви тепер включайте.

ВЕРВЕЙКО І.Д. Доброго дня, шановні народні депутати. Перепрошую за технічний збій. Доброго дня, шановний пане голову.

Я багато часу забирати не буду, я хочу лише наголосити одну законодавчу колізію. В Уповноваженого Верховної Ради України з прав

людини посадовий оклад складається в сумі 15 тисяч гривень. Станом на цей рік посадовий оклад у Керівника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини складається з цифри 91 тисяча 896 гривень. Тобто в шість разів у підпорядкованій людині більший посадовий оклад ніж у роботодавця.

Тому, враховуючи цю колізію, прошу вас підтримати наш лист та проголосувати за встановлення в межах економії фонду оплати праці надбавку за інтенсивність праці у розмірі 100 відсотків від посадового окладу, щомісячну премію у розмірі 400 відсотків від посадового окладу, одноразову матеріальну допомогу на оздоровлення та на вирішення соціально-побутових питань.

Дуже дякую за розуміння та сподіваюсь на вашу підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є у когось запитання до виступаючого?

Богдан Васильович, будь ласка.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую.

Будьте ласкаві, чи не міг би шановний пан керівник секретаріату уточнити, в разі, якщо ми затвердимо відповідно до звернення всі ці виплати, які будуть місячні виплати Уповноваженого з прав людини? Якщо мається на увазі 400 відсотків і так далі, і так далі, і так далі.

ВЕРВЕЙКО І.Д. Середня заробітна плата буде в рамках 85 тисяч гривень.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую. Більше немає ні в кого запитань.

Колеги, з урахуванням значного навантаження та ненормованого робочого часу в умовах воєнного стану, враховуючи, що питання діяльності Уповноваженого знаходиться в предметі відання нашого комітету, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Погодити Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини на 25-й календарний рік в межах економії фонду оплати праці теж надбавку за інтенсивність праці в розмірі 100 відсотків посадового окладу.

Друге. Щомісячну премію в розмірі 400 відсотків посадового окладу, до 400 відсотків.

Третє. Одноразова матеріальна допомога на оздоровлення під час надання щорічної відпустки в розмірі середньомісячної заробітної плати.

Четверте. Одноразова матеріальна допомога на вирішення соціально-побутових питань у розмірі середньомісячної заробітної плати.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Підтримуємо. Ткаченко підтримує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую цю щорічну традицію. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Я просто як людина нова уточнив для себе порядок цифр, тому що 500, там 600 відсотків нібито дуже багато. Але озвучена цифра середньомісячної зарплати свідчить, що після цього рішення більш

ніж поміркована зарплата Уповноваженого з прав людини з огляду на його активність, яку ми всі знаємо і за яку ми вдячні. Тому, звичайно, я підтримую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Богдан Васильович, за вашу позицію.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розділу "Різне". Колеги, звертаю вашу увагу, що питання, які ми розглядаємо в розділі "Різне", ми не голосуємо.

І питання п'яте про заслуховування Віце-прем'єр-міністра України - Міністра національної єдності України Чернишова щодо концепції діяльності Міністерства національної єдності України.

Особисто мені дуже приємно, що нещодавно призначений нами Віце-прем'єр-міністра України - Міністра національної єдності України Чернишов Олексій Михайлович дотримується своєї обіцянки щодо тісної співпраці з комітетом. Вам усім був надісланий лист, в якому Олексій Михайлович звернувся до нас з ініціативою виступити та презентувати концепцію діяльності Міністерства національної єдності України. На мій погляд, це хороший початок для подальшої і тісної співпраці. Тим більше, що ми поки що до кінця не розуміємо всього спектру питань, якими займатиметься наше профільне міністерство.

Пропоную, як завжди, побудувати нашу роботу наступним чином. Для початку я надам слово пану Чернишову. А далі, якщо в когось будуть запитання, ви зможете їх поставити.

То ж запрошую до слова Віце-прем'єр-міністра України - Міністра національної єдності України Чернишова Олексія Михайловича. Олексій Михайлович, до слова прошу.

ЧЕРНИШОВ О.М. Доброго дня. Доброго дня, шановний Андрій Вікторович. Доброго дня, шановні народні депутати, члени комітету, шановні присутні. Насправді радий долучитися до засідання комітету. Як

вказав Андрій Вікторович, з першого дня нашого знайомства, 3 грудня цього року, ми домовилися про конструктивну співпрацю, взаємодію, що і маємо фактично продемонструвати сьогодні. Домовилися, що до кінця року, тобто до кінця грудня, з мого боку буде представлена робоча концепція нового міністерства. Власне, сьогодні я це і планую зробити, і ще раз розраховую на нашу конструктивну роботу і на вашу подальшу підтримку.

З мого боку інформація буде представлена протягом максимум 10-15 хвилин, якщо це дозволяє регламент. Андрій Вікторович, ви не заперечуєте і, колеги, проти цього. Для зручності я трошки буду також демонструвати певні матеріали для того, щоб візуально нам було більш зрозуміло.

Отже, нове Міністерство національної єдності України утворено 3 грудня цього року. Перед вами зараз фактично робоча концепція. Я маю підкреслити, вона робоча, вона ще не затверджена, і сьогоднішня наша можлива взаємодія, робота має призвести до певних зауважень чи рекомендацій. Тому дуже розраховую на коментарі і можливу критику.

Отже, короткий екскурс в історичні факти. Фактично населення України з моменту здобуття незалежності в 91-му році складало, як ми всі пам'ятаємо, 52 мільйони українців і відповідно територія країни, держави – більш ніж 603 тисячі квадратних кілометрів. За 10 років, вже в 2001 році, нас було 48,5 мільйона людей, з певними економічними катаклізмами, які відбувалися в цей період часу, які не мотивували певних громадян України залишатися в країні, і вже процес міграції, він був розпочатий в перші десятиліття незалежності.

Після того, перед початком агресії 14-го року, в 2014 році, нас вже було 45 мільйонів людей. І вже як результат вторгнення і подій АТО 14-го року в 15-му році населення України складало вже 42,8 мільйона українців з підконтрольною територією близько 560 тисяч квадратних кілометрів. І перед початком повномасштабного вторгнення в 21-му році нас було ще менше 41 мільйон людей.

І остання цифра в цьому розділі – це картина, яка є на сьогодні, 24-й рік. За різними даними, тому що цифри потребують ще додаткової верифікації, і напевно, Міністерство національної єдності буде за це відповідати, для того щоб проводити системну роботу щодо верифікації цих даних, поточні оцінки населення, наявного населення України складають 32 мільйони людей за даними Євростату та Організації Об'єднаних Націй, з підконтрольною територією наразі приблизно 492 тисячі кілометрів квадратних.

До чого це все веде? Ну, тут ви бачите фактично порівняння чотирьох етапів: 1991, 2001, 2015, 2024 роки. Така тенденція безумовно нас з вами абсолютно не влаштовує, маємо аналізувати і причини, і як запобігати такій динаміці. Зрозуміло, що війна є основним фактором, який призвів до тієї картини, яку ми бачимо. Але я хотів все ж таки звернути нашу з вами увагу, що і без війни населення України скорочувалося, є від'ємна демографічна ситуація, є від'ємна народжуваність в країні, і цим потрібно серйозно зайнятися.

Я хотів би також зауважити, що на сьогоднішній день з наявного 32 мільйонів населення в Україні, на цьому слайді ви бачите, що у нас є фактично три категорії людей, які залишаються за кордоном. Це категорія один: громадяни, які виїхали за часів незалежності, до повномасштабного вторгнення. Друга категорія: громадяни, що виїхали після повномасштабного вторгнення Російської Федерації (безумовно, це дуже така катастрофічна цифра). І третій блок: це діаспори, це етнічні українці, яких дуже багато по всьому світу.

Сьогодні ми оцінюємо знову ж таки дані дуже різні і ми їх ще будемо верифікувати, але точно оцінюємо, щонайменше 20 мільйонів українців, якщо об'єднати ці всі категорії, знаходяться за кордоном. А це багато, це вже кількість, яка дуже сильно наближається до, власне, кількості людей всередині країни. І якщо брати тільки Європу і Європейський Союз сьогодні, то з категорії два, тобто люди, які виїхали після старту повномасштабної

військової агресії, це близько 5 мільйонів людей, і вони отримали тимчасовий захист в Європі, тобто отримують певні соціальні виплати та надходження.

Ми, безумовно, маємо системно як держава працювати з тим, щоб, з одного боку, зробити все, щоб заохочувати українців повертатися додому, з іншого боку, підтримувати тих, які сьогодні прийняли рішення все ж таки продовжувати своє життя, можливо, тимчасово, можливо, більше в Європі. Вони залишаються українцями, вони мають відчувати зв'язок з державою і в якийсь момент, можливо, розглянути таку для себе опцію, як повернення. Ми як держава маємо зробити все для того, щоб всі українці відчували себе як ті, які можуть повернутися додому і піклування з боку України.

Ще один такий слайд, який демонструє, що про нас думає Організація Об'єднаних Націй. Вони роблять такий огляд перспектив зміни населення на багато років попереду. Якщо ви бачите на цьому слайді, в 2040 році, оцінка Організації Об'єднаних Націй, населення України – 35 мільйонів людей, і після цього воно дуже так динамічно падає. Ця картина нас не влаштовує, це фактично катастрофа, катастрофічні дані. А для того, щоб зберегти націю і розвивати державу, нам потрібне наявне населення, яке забезпечує економічний розвиток, а також фактично робить можливість розвивати і захищати Україну. Тому маємо робити все, щоб повертати українців.

Але в українців є багато питань, і всі ми їх з вами знаємо, розуміємо. Деякі з них, можливо, вже не є новими для нас. Давайте їх коротко згадаємо. Тобто які перспективи повернення і про що думають люди?

Люди, безумовно, питають: коли закінчиться війна (це основне); де я буду працювати; якою буде моя заробітна плата, особливо у порівнянні з європейською; де я буду жити, що з моїм житлом; безпека; мої відчуття, як до мене будуть ставитися ті, хто залишився; як ми будемо жити разом; що мене очікує; як ті корупціонери, яку вони відповідальність понесуть. Багато питань, високий рівень невизначеності.

І що я хотів би зазначити, шановні народні депутати, це те, що, а хіба є різниця з тими питаннями, які ставлять нам українці за кордоном, з тими питаннями, які ставлять нам українці всередині України? Та вони такі ж самі. Ці всі питання, вони турбують кожного українця, який за кордоном і який тут. Тобто ніякого розлому в суспільстві стосовно цього не існує. Фактично держава має нарешті відповісти на ці питання і дати чітку позицію з цього приводу. І, напевно, у 2025 році – це той період, який ми очікуємо і, дай боже, що він призведе до закінчення повномасштабної війни. У 2025 році частково на всі питання ми природним чином відповімо, а також маємо все ж таки дати і інші позиції з боку держави.

Для того, щоб системно зайнятися цим напрямом, 3 грудня, шановні народні депутати, ви проголосували за утворення нового міністерства – Міністерства національної єдності. 3 грудня ми зустрілися на профільному комітеті, який підтримав цю конструкцію.

Тепер як це буде працювати організаційно? Міністерство очолює міністр національної єдності України. Фактично міністерство утворює Агенцію національної єдності. Агенція – це орган, який буде втілювати інструментально і практично ті політики, які буде формувати Міністерство національної єдності. Інструментально агенція, зокрема, відкриє відповідні департаменти в ключових країнах перебування українців на сьогодні. Це в першу чергу, я нагадую, що це Німеччина, Польща, Чехія, можливо, інші країни. В цих країнах будуть утворені, в столицях цих країн, так звані хаби, українські хаби або Unity Hub (хаби єдності), я про це скажу окремо додатково. Також будуть залучені нами дуже глибоко поважні громадські благодійні організації – амбасадори, які будуть фактично просувати і заохочувати ідею і логіку повернення українців додому в Україну.

З точки зору роботи самого міністерства, воно буде розподілятися на певні функції: взаємодія з українською спільнотою за кордоном, національна єдність та стратегічні комунікації. Взагалі напрямок комунікації, стратегії комунікації, буде дуже важливим, і тут буде робота з Міністерством

культури та інформполітики. Співпраця з міжнародниками, внутрішня взаємодія та спільний розвиток і політика повернення українців.

Хотів би зазначити, що з точки зору політик політика національної єдності є ключовою для нас, і ми будемо працювати над відповідним законом щодо національної єдності. Множинне громадянство, також дякую за підтримку в першому читанні, просуванні цього закону. Це ключовий закон, який має бути прийнятий в наступному році. Далі, політика залученості українців за кордоном, національна ідентичність, адвокація інтересів українців за кордоном і, безумовно, комунікація.

З точки зору першочергових завдань міністерства я хотів би звернути увагу на необхідність побудови зв'язків з українцями за кордоном. Насамперед держава останні роки дуже обмежено спілкувалася і взаємодіяла з українцями за кордоном, з мільйонами людей, це потребує нового інтерфейсу, професійного інтерфейсу, який має на щоденній основі займатися цим напрямом.

Також першочергове завдання, як вже сказав, - підтримка створення інституту множинного громадянства, підготовка інфраструктури повернення українців. Величезне питання, не буду в нього заглиблюватись, але всі ми розуміємо, які виклики тут стоять.

Відкриття перших Unity Hub, українських хабів, в столицях європейських країн. Підготовка та запуск цифрової платформи Unity (*нерозбірливо*) і стратегія протидії дезінформації. Це величезний виклик для нас, мільйони українців сьогодні живуть в іншому інформаційному просторі з промивкою, я перепрошую, мізків і різними наративами в цих країнах. На жаль, це є величезним викликом для нашого суспільства.

Далі. Щодо агенції. Я хотів би зазначити, що є міністерство, є агенція. Утворення агенції уже відбувається, її реєстрація, відповідні нормативно-правові акти вже знаходяться в Секретаріаті Кабінету Міністрів. Зрозуміло, що агенція – це інструмент, і через утворені українські хаби, Unity Hub, воно

буде реалізовувати свої функції в ключових країнах. Зараз я покажу наглядно, як це буде відбуватися.

Що таке Unity Hub? Це українських дім, це представництво України в столиці перебування українців, наприклад, в Берліні чи Варшаві. Воно має вирішувати безліч питань, в першу чергу це освітній культурний простір, це питання мови. І я хотів би звернути увагу, що не тільки мови країни перебування, а в першу чергу українські умови. Це український компонент у школах країн перебування, який, на жаль, у Польщі, наприклад, не виконується. Це одна з ключових проблем, яку ми сьогодні бачимо. Тому що, як правило, інтерес країни перебування – це асиміляція українців. А наш з вам інтерес – це інтеграція українців із збереженням ідентичності з можливістю повернення. Тому що якщо людина асимулюється, вона вже стає поляком поступово. А у нас, я перепошую, є діти, які пішли в перший клас три роки тому і три роки вивчають виключно польську мову, ні читати, ні писати українською не вміють взагалі. І це не перебільшення. Це мільйон, більше мільйона людей, які перебувають у Польщі, і це виклик для нас.

Тому, безумовно, це мова, освіта, культура. Це питання можливості повернення і консультації в цьому питанні. Це консульські послуги, документи. Це банківські, поштові сервіси. Це координація економічних можливостей України. Люди про це не знають, я зараз окремо покажу які, це Jobcenter український, тобто можливість працевлаштування в Україні, який має починатися вже там. Це і питання, давайте відверто говорити, мобілізації військової служби і облікових документів, які є військові, які фактично зупиняють сьогодні українців від повернення, особливо чоловіків.

50 відсотків чоловіків призовного віку готові повернутися в Україну вже сьогодні, не чекаючи завершення війни, якщо буде вирішено питання з бронюванням. Тобто не війна сьогодні є тим фактором, який зупиняє чоловіків повертатися. Безумовно, вони залякані питанням можливої мобілізації. Погано це чи добре, це нам вирішувати з вами, давати оцінку пізніше, але це так, як воно є.

Далі функції Unity Hub, це також і збори лідерів думок та громади українців у країні перебування, Це програми для розвитку дітей та молоді. Це і маркетплейс, це і український коворкінг, це і можливість робити певні зустрічі, можливість комунікації, і, безумовно, певні сервісні речі, які нададуть зручності цьому закладу.

Ми вже провели передпервинні перемовини протягом оцих двох-трьох тижнів з моменту утворення міністерства з країнами Німеччина та Польща на рівні канцлера Німеччини Олафа Шольца і Прем'єр-міністра Туска Польщі минулого тижня. Також у Президента України були зустрічі з Федеральним канцлером Австрії, з Президентом Чеської Республіки буквально минулого тижня саме щодо утворення і підтримки утворення таких центрів. Незабаром я особисто планую відповідно follow-up зустрічі і вже практичні кроки щодо цих речей.

З точки зору функцій я обіцяв зупинитися на тому, що буде і має мотивувати українців повертатися. Це не тільки сталий мир і відчуття безпеки, безумовно, це основне, але інформування і залучення до державних програм таких як «Оселя – програма Мінекономіки, яка дозволяє отримати іпотеку на дуже цікавих привабливих умовах для придбання житла. Це «Робота, це кредити для малого, середнього бізнесу 5-7-9, також можливість вже починати оформлення це за кордоном. Це програма "Зроблено в Україні".

Про освітній простір я сказав. Хотів би зупинитися на організації волонтерства, координації допомоги ЗСУ та силам оборони в наших громадах, українських громадах, які зараз знаходяться за кордоном, допомога всередині громади, адвокація інтересів, культура, освіта, робота.

Також я хотів би зазначити, що центри мають підтримувати не тільки тих українців, які прийняли рішення повернутися, але і тих українців, які прийняли рішення залишитися. Тому що вони також мають працювати там, поступово перетворюватися з тих, хто отримує соціальну підтримку, яка буде зупинятися, і вже скоріше за все в 2026 році підтримки такої великої не

буде. Люди мають або знайти роботу, або фактично їхати додому. Тому в пошуку роботи також буде і наша допомога, наша участь. Тому що ми зацікавлені, щоб українці були успішні і інтегрувалися в суспільство. Також, безумовно, це інформування і питання протидії наративам і російській пропаганді.

Діджиталізація. Без цього вже нікуди, жодне міністерство не працює фактично. Ми сьогодні бачимо, що згідно з даними консульських представництв, Міністерства закордонних справ, зареєстровані в консульських установах в Європі виключно 400 тисяч українців, вдумайтеся в цю цифру, а фактично перебуває більше п'яти мільйонів. Чому так? Українці реєструються вже в тих регіонах, де вони є, в країнах перебування, є певна недовіра реєстрації в українських системах, особливо з ризиків військової служби. Хтось уникає цього, ми це все розуміємо. Я ще раз хочу сказати, що не факт, що ми це підтримуємо, але це має також знайти відповідь і оцінку, а також вирішення в майбутньому,

Отже, буде утворена спеціальна цифрова платформа, яка буде давати можливість використовувати данні країн перебування в співпраці з міністерствами внутрішніх справ країн перебування, Міністерства соціальної політики, а також працевлаштування. Вона буде надавати нам можливість координувати, підтримувати і робити певний облік українців, які знаходяться за кордоном.

Що вже зроблено? Я вже завершую. Ну, ще раз 3 грудня ми почали з вами, зроблено наступне. Утворено міністерство, сформовано концепт роботи, проєкт положення розроблено, буде прийнято найближчим часом, вже відбулися зустрічі на найвищому рівні з: Німеччиною, Польщею, Чехією, Австрією, Литвою. Найближчі кроки – грудень, січень. Це затвердження положення про міністерство, створення та затвердження структури, доопрацювання проєкту Закону про множинне громадянство, створення Агенції національної єдності і, безумовно, безліч зустрічей з

урядами європейських країн, а також з лідерами громад українців за кордоном. Вони також уже активно відбуваються.

Отже, на завершення хотів би зазначити і закликати всіх до наступної місії. Ми маємо з вами дати відповідь, що пропонує Україна як держава своїм людям, для того щоб забезпечити їх і заохотити їх повертатися. І наступне безумовно важливе питання: що пропонують українці як суспільство один одному?

Я в цілому завершив. Я розумію питання, я повернусь на структуру, яке ви перше, скоріш за все, поставите, це які функції стосовно ВПО, внутрішньо переміщених осіб, всередині України. Відповідь наступна. Фактично Міністерство національної єдності утворено на базі Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій, але функції, всі функції Міністерства тимчасово окупованих територій передаються, передаються зараз в першу чергу двом ключовим міністерствам - це Міністерство розвитку громад і територій України (Мінрегіон) і це Міністерство соціальної політики України.

Отже, Міністерство національної єдності України не займається питаннями внутрішньо переміщених осіб. Вже фактично на цьому тижні я передаю два державних підприємства - реінтеграція та відновлення, а також Український національний центр розбудови миру в Мінрегіон, а також функції. Всі виплати військовополоненим в цьому році здійснені в повному обсязі Мінреінтеграції. І з 1 січня питання виплат - це питання Мінсоцу. Питання взаємодії і вирішення питань житла, розміщення і інші виклики - це Мінрегіон.

Таке рішення було прийнято на рівні Кабміну. Отже, можливо також Міністерство національної єдності з огляду на те, що фокусом є українці за кордоном, має також працювати і з Комітетом по міжнародній політиці, напевно, ви мені підкажете, як краще. Я із задоволенням готовий залишатися в профільному, історично профільному комітеті і розраховую на вашу підтримку. З мого боку все. Готовий до дискусії, якщо вона допускається.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Михайловичу.

Шановні колеги, чи є у когось запитання?

Руслане Олександровичу, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня, шановні колеги. Доброго дня, пане міністре. Дуже радий був почути вашу презентацію. По деяких питаннях відверто не згоден, так, що стосується, наприклад, позиції по ВПО. Так, я зрозумів, що є рішення Кабміну і передані ці питання у відання іншим міністерствам, але от для мене розуміння: ми ставимо ціль повернути наших громадян з-за кордону. Але ми не контролюємо, тобто інші міністерства контролюють і надають ті умови, щоб ці громадяни залишалися на контрольованій території України. Ми же зараз з вами бачимо, що іде навала на Донецьку область, є спроби навали на місто Херсон, є навала на Харківську область і переселенці, ВПО, вони не закінчуються, вони тільки збільшуються. А ті умови щодо релокації бізнесу, евакуації наших громадян, далі захист прав і свобод цих громадян на контрольованій території, створення тих умов, ці питання відання по рішення Кабміну ви віддали іншим міністерствам. Питання дуже просте: чи не правильно було би, щоб це можна було контролювати в одному міністерстві? Тому що наше завдання – створити такі умови, щоб до нас повернулися. Тобто я так розумію, що нам треба створити такі ж умови, щоб люди взагалі не планували виїжджати за кордоні і не ставали переселенцями вже в наших країнах-партнерах. А взагалі, якщо там взяти інші питання, то я взяв би як би ідеї.

От ми зараз, наше ТСК, подаємо сьогодні законопроект щодо можливості повернення наших студентів, які навчаються за кордоном, для оформлення всіх документів, для того щоб вони стали на облік в ТЦК, і надати їм можливість далі продовжувати навчання за кордоном. Так, дійсно, це буде обмежено по віку, але точно ми повинні давати таку можливість

нашим громадянам, нашим студентам, які вже вчать за кордоном. От я теж в презентації хотів би побачити отакі ідеї від вашого міністерства, тобто умови, як будуть виглядати наші job-центри чи ЦНАПи, умовно ЦНАПи, за кордоном, я так розумію, я так їх уявляю.

Тому я би хотів, щоб ви в тому числі, у вас статус віцепрем'єра, щоб ви от з таким статусом... Іще раз, окей, ви як Кабмін прийняли рішення, ви перерозподілили повноваження Мінрегіону, хоча я не розумію, Міністерство створено на базі Мінрегіону, повноваження Мінрегіону віддали двом іншим міністерствам, тобто у вас статус віцепрем'єра і я думаю, що точно і в принципі я не сумніваюся у ваших менеджерських здібностях, ви точно потягнули би і ці напрямки, які передали іншим міністерствам. Тому, по-перше, я би хотів, щоб ви а) опікувались в тому числі і ВПО, тому що неможливо, знаєте, там, коли переселенці у нас внутрішні питають, хто відповідний, ну, на щастя, а вже й на жаль. Крім Ірини Верещук, ніхто не може назвати прізвище, хто ж опікується ВПО. І коли пан Президент призначив пані Верещук заступницею Офісу, я зрозумів, що там... і зараз на останньому виступі на Конгресі місцевих влад пан Президент... По-перше, і ми чули всі питання, пов'язані з ВПО. Нове міністерство, я так зрозумів, повинно було дати новий поштовх щодо захисту прав цих ВПО. І Президент після війни, після військових на друге місце ставив якраз опікування по ВПО. Тобто, ще раз, точно було б корисно, щоб ці питання, ці напрямки в інших міністерствах точно от вам звітували, і щоб ми не окремо створювали політику. Тому що, окей, політика щодо стосунків держави з нашими переселенцями за кордоном – це окей, але не створена внутрішня політика. От в цих умовах дуже буде важко точно їх повертати.

Тому от я б точно хотів би, щоб ми опікувались якраз і в тому числі внутрішньою політикою щодо стосунків з ВПО. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Михайлович, відрефлексуйте, будь ласка.

ЧЕРНИШОВ О.М. Відреагую. По-перше, хочу подякувати Руслану Олександровичу за це питання. Насправді це ключовий виклик, ви абсолютно чітко його, влучно відразу, фокусовано визначили.

Безумовно, повернення українців – це умови, і це не тільки завершення війни і не тільки, я перепрошую, ремонти у зруйнованому житлі. Це і освіта, це і питання розвитку, це економічні питання, і безпекові питання, це і діти, і багато-багато інших. І медицина, давайте прямо казати. Тому, безумовно, утворення цих умов – це робота всього уряду України. І не існує такого міністерства, яке робить це окремо: ані Мінсоц, ані Мінрегіон і так далі.

Тому прийнято наразі таке логічне рішення, яке, ну, фактично розподіляє відповідальність за аудиторії. Міністерство національної єдності повністю сфокусовано на тих, я б сказав, приблизно 20 мільйонах українців, які зараз залишаються за кордоном, включно з діаспорою, включно з мігрантами, які поїхали ще давно.

Функції ВПО і робота всередині – це функція переважно Мінрегіону. Я також дякую вам за високу оцінку мене. Така у нас є мій колега – віцепрем'єр Кулеба Олексій Володимирович, який опікується цим напрямом. І це повноваження і робота цього напряму. Мінсоц, безумовно, забезпечує виплати, і це функція, ну, така, більш інструментальна, я розумію, але, безумовно, дуже важлива. З точки зору віцепрем'єрського статусу мого безумовно він дає можливості. У нас відбулося розподіл функцій всередині уряду. Мій напрям буде більше стосуватися питання інформаційної політики і напрямів, які стосуються запобігання наративів, а також утворення українських джерел інформації в Європі і за кордоном як для українців, так і для європейців. А також питання координації і взаємодії з Міністерством закордонних справ і питання роботи з дипломатичною службою, які безумовно є актуальними.

Ми маємо все ж таки зрозуміти і прийняти, що міністерство утворено на базі, але утворено на базі для економії часу, давайте відверто говорити, щоб не утворювати нове міністерство. Функції Мінреінтеграції передані в

Мінрегіон переважно, Міннацедності займається українцями за кордоном. Ось така історія. І це було досить чітко проартикульовано на конгресі місцевих регіональних влад, на які ви... посилаєтесь, дякую, що ви слідкуєте за цим.

ЧИЙГОЗ А.З. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич, давайте, у нас рука піднята була спочатку у Неллі Іллівни.

ГОРБЕНКО Р.О. Колеги, пів хвилини відрефлексувати.

ЧИЙГОЗ А.З. Ні, можна трошки так короче, щоб іншим вистачило.

ГОРБЕНКО Р.О. Да, да, добре, пів хвилини.

Олексій Михайлович, згоден. Але щодо створення політики, якщо ви кажете, там вирішує уряд, ми хотіли би тоді, давайте відверто, я хотів би почути політику, раз, пана Кулеби, вашу політику, щоб ви не як там лебідь, рак та щука в інші напрямки, не розуміючи, хто що робить. А як на фронті, хто що на флангах робить. Тобто якщо ви разом нам презентуєте це, коли ви кажете: ми створимо умови, щоб повернулися наші переселенці з-за кордону. А Кулеба нам презентує: тому що ми створили такі умови, що для наших переселенців внутрішніх і можливості, і ті умови для того, щоб і повернулися наші люди з-за кордону. Якщо ви разом нам презентуєте таку політику і створюєте цю політику, то окей. І це якраз от я хотів би, щоб ви і співпрацювали і щоб ми разом дійсно почули таку презентацію. Разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Олександрович.

Неллі Іллівна, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дякую, Андрій Вікторович.

Для економії часу я хотіла би поставити два блоки питань послідовно, але я їх максимально сконцентрую. І враховуючи те особливо, що мене, я була у відрядженні, коли призначали Олексія Михайловича, тому власне я не мала змоги поставити ряд тих питань, які я мала.

Власне, ваша презентація відображає дійсно те, що ви є управлінцем високого рівня, який вміє будувати процеси, і це абсолютно видно з того, що ми побачили. Але, в той же час, давайте тоді от якраз і почнемо з цього першого блоку адміністративного.

Міністерство створюється на базі Мінре і відповідно відбуваються адміністративні зміни у структурі міністерства. Який, умовно кажучи, процент цих змін? Тобто, чи докорінно оці всі підрозділи, які були там, вони будуть переходити в інші міністерства, чи вони скорочуються, чи яким чином буде відбуватися цей внутрішній процес?

І друге, що мене дуже здивувало. У вашій презентації ви жодного разу не згадали Міністерство закордонних справ. Тобто яка взаємодія передбачається з МЗС, як це буде відбуватися? Бо насправді частина функцій відбирається не тільки від Міністерства культури та інформаційної політики, а також і від МЗС. Тобто це перший блок питань.

І другий буде іншим. Дякую.

ЧЕРНИШОВ О.М. Дякую, Неллі Іллівна.

По-перше, міністерство нове і фактично у нас є ті штатні одиниці, їх трошки більше ніж 100 людей, які ми успадкували від Мінреінтеграції. Те, що стосується переходу певних людей, Мінсоц вже звернувся з проханням, пропозицією надати можливість для координації виплат військовополоненим певних спеціалістів. І ми не будемо заперечувати, безумовно, ми це підтримаємо. Мінрегіон також вів певні перемовини ще до мого призначення, тому що питання передачі цієї політики, це рішення, воно було

прийнято до утворення Міністерства національної єдності. Там була певна взаємодія. Я не буду заперечувати, безумовно, цьому, для того щоб зберегти таку інституційну пам'ять і професійний супровід цих процесів. Але це буде вже рішення тих людей та їхня взаємодія з новим роботодавцем. Точно не будемо цьому запобігати і будемо підтримувати. Частина людей, які працювали у Мінреінтеграції, вони будуть переналаштовані на роботу у новому міністерстві більш універсально. Я також на це розраховую. І, безумовно, наші з вами виклики, ми це розуміємо, я пройшов за ці останні роки декілька державних організацій, це кадри, кадри, кадри, професіонали, їх не вистачає, вони знаходяться за кордоном. І дуже складно залучати професіоналів у таку роботу.

Щодо МЗС, дуже правильне зауваження, можливо я мав би більше на цьому зупинитися. Ключове міністерство для взаємодії. Я в кінці тому і зазначив, що я і не знаю навіть з яким комітетом більше працювати. Тому що зрозуміло, що комітет, який опікується міжнародною політикою, також з'явиться в нашому житті з огляду на те, що ключові функції взаємодії і роботи з консульськими представництвами, з посольствами, воно переходить сюди. Ми не будемо заміщати МЗС, безумовно, МЗС – це інституція, яка має свої повноваження, але з повагою, взаємодією до міністерства і до міністра, ми вже працюємо активно і це буде тільки збільшуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дякую за відповідь.

Власне, від нашого комітету теж не можна буде піти, оскільки питання множинного громадянства і саме питання формування політики, це насправді теж входить у предмети відання нашого комітету.

І наступне питання, наступний блок питань, він, власне, більш можливо філософсько-концептуальний. Чому? Тому що насправді Міністерство національної єдності в першу чергу, на моє глибоке переконання, передбачає

формування політики. Не стільки навіть питання того, тих практичних інструментів, за рахунок яких можуть повернутися, бо на це власне працює уся держава, скільки на формування базових принципів і меседжів. І от цього поки що у вашій презентації мені не вистачило, тому що, виходячи з того, я так і не зрозуміла, на основі яких базових принципів ми будемо формувати цю національну єдність, за рахунок чого ми будемо дотягуватися до усіх наших людей у ментальному зосередженні.

Я, на жаль, не побачила самих принципів питання повернення, формування політики українців додому. І що саме це означає? Це означає, що ми, швидше ви тут як міністерство, маєте переробити базові засади, тобто цільові групи повернення. Ми не можемо говорити про те, що зараз усі люди в рівних обставинах можуть повернутися, тобто це питання формування пріоритетів державної політики, власне кого ми намагаємося повернути перш за все. Це питання того, яким чином ми вибудовуємо базові принципи роботи з діаспорою. І власне отут, враховуючи те, що це випало, можливо ви щось зможете додати від себе, як ви це бачите особисто вже як міністр, на основі чого ми будемо формувати національну єдність у середині державі, бо Руслан Олександрович дуже концептуально піднімав саме питання інтеграції ВПО. Як ми будемо інтегрувати українців за кордоном у нашу державну систему? Але більше питання про цінності і про ті базові принципи, на основі яких ви будете формувати політику.

Дякую.

ЧЕРНИШОВ О.М. Дякую вам.

Дуже системне запитання, і воно навіть не філософське. Я критику повністю приймаю. Прошу зрозуміти, що особисто працюю з цим напрямом фактично з 3 грудня, а якщо говорити прямо, то ще пізніше – останні 2 тижні. Ми разом з вами безумовно будемо радитися. Але ви дуже чітко зазначили ключове фундаментальне питання, яке існує.

Я хотів би в першу чергу зазначити, що Міністерство національної єдності – це не є міністерством повернення українців. Це дуже важливо. І я декілька разів зазначав, що наше завдання – працювати і взаємодіяти з українцями за кордоном, не зважаючи на їхні рішення, чи будуть вони повертатися зараз, чи будуть вони повертатися потім, чи вони ніколи не будуть повертатися. Це важливо. Українці за кордоном мають відчувати себе частиною української нації, української держави. Також приносити певну користь і розвивати фактично єдність, яка не обмежується українськими кордонами. Так само і всередині України.

Тобто Україна має давати можливість повернутися в будь-який момент і в будь-якому разі не критикувати тих людей, які прийняли рішення по тих чи інших обставинах жити в інших локаціях, а тільки підтримувати і давати можливість їм якісно інтегруватися. Для цього інструментально утворюємо певні хаби не тільки щоб вони повертали людей, а й щоб вони допомагали їм жити там, тому що це наші люди, яких ми маємо зберегти ідентично, і вони мають залишатися інтегрованими.

Діаспора – це трошки інший напрям. Діаспора, безумовно, ми розраховували на більшу залученість, на підтримку, в тому числі економічну підтримку проєктів всередині України, не тільки за кордоном. І будемо таким чином працювати. Безумовно, я не відриваю українців за кордоном від українців усередині країни, це одні й ті ж самі люди фактично, і вони, більш того, мобільні: хтось там, хтось тут і хтось стає всередині, хтось за кордоном.

Тому сьогодні наш фокус первинний знаходиться на роботі з аудиторією тією, яку я зазначав, за кордоном. Але ви праві, вона стає внутрішньою аудиторією через декілька хвилин чи місяців, чи днів і вона потребує також роботи. І ми від цього не відмовляємось. Те, що стосується вашого комітету, я залюбки готовий, мені приємно працювати з вашим комітетом і залишаюся, і буду, у вас є права людини, безумовно, це те, що є фундаментальним в цьому відношенні. Ви правильно замітили, що без

множинного громадянства ми цю проблему ніколи не вирішимо, це наш такий фактично ключ до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Михайлович.

Богдан Васильович, будь ласка.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую, пане голово. Спасибі, пане міністр.

Я пропоную і в рішенні, якщо воно буде, за результатами розгляду цього питання відзначити ініціативу міністра, почати фактично спільну роботу із консультацій щодо ідеології або концепції діяльності міністерства. Це дуже хороший сильний сигнал, який, звичайно, парламентарям лестить і вітається. Але після цього компліменту, пане міністр, повертаюсь до того, що говорив при вашому призначенні, я переконався, що це саме той випадок, коли сильного кандидата і сильного менеджера посилають робити сумнівне завдання.

Послухавши вас... Перш за все, коли ви почнете співпрацювати з МЗС, ви відкриєте для себе, що ви просто повністю дублюватимете їх функції, у них є Департамент консульської служби, які послуги ви хочете надавати у себе в хабах, і це цікаво, як це буде відбуватися. У них є департамент управління зв'язків із закордонним українством, який включає всі категорії, які ви називали, це пряме дублювання. Більше того, пряме дублювання у вас буде і ще з одним міністерством – з Міністерством культури, інформаційної політики, тому що нам усім Президент, представляючи нового кандидата на посаду міністра Миколи Точицького, сказав, що з огляду на те, що він колишній дипломат, його основним пріоритетом є інформація, саме те, про що ви говорили, знищення чи боротьба з фейками, поширення нарративу українського і так далі, і так далі, і так далі. І це знову питання.

І ще раз кажу, тобто хорошого менеджера видно зразу, тобто ви бачите, як ви можете зробити те, що вам доручили, уже у вас є якась сформульована

візія цих хабів і так далі, і так далі. Як людина, яка... я працював консулом у трьох країнах: в США, в Британії і в Туреччині, бачив три різні громади українські і ми працювали з ними дуже по-різному, тому що це різні інтереси і так далі, і так далі. Я вам можу сказати, що якщо ви реалізуєте ваше бачення, то не тільки українці не матимуть ніякої потреби вертатись із-за кордону в Україну, але ще з України поїдуть туди, тому що там ви їм створите умови кращі, ніж вони мають в Україні. Я вам на повному серйозі кажу, я не намагаюсь тут навіть іронізувати. Тобто вони матимуть соціальний захист іноземної держави і матимуть діджитально можливість реалізувати всі свої права на території України, плюс можливість сховатися від виконання обов'язку по обороні Батьківщини. Тобто треба подумати насправді добре, що ми робимо, для чого.

Все-таки я вам скажу відверто, мені би якраз хотілося більше почути від вас те, що ви так, знаєте, мельком скинули, ось тема, ми всі з вами розуміємо, ви так приблизно сказали, які питання треба вирішувати в Україні, щоб люди повернулись, і я про це не буду говорити. А нам якраз саме про це треба говорити, про виконання цих питань. Якщо вже ви настроїлись, а судячи з усього, ви вмієте знаходити напрями роботи, їх реалізовувати – своє бачення, от якщо ви хочете долучитися до того, що й колеги говорять, до створення робочих місць і так далі, і так далі, один із напрямів, які МЗС чомусь ігнорує, – це робота з іноземними...

До речі, про роботу з іноземними урядами. Щойно ви скажете ту фразу, яку сказали нам, що повернення українців з-за кордону не є вашою, скажімо так, не є вашою першочерговою ініціативою, оті уряди, з якими ви вже працюєте, втратять інтерес до роботи з вами. Вони з вами говорять і будуть підтримувати всі ці хаби до того моменту, поки вважатимуть, що таким чином ми людей рекрутуємо назад забирати. Як тільки вони зрозуміють, що ви фактично будете створювати перешкоди для інтегрування цих людей у їх суспільства, підтримуючи їх українську самобутність, українську

ідентичність, прив'язуючи їх максимально до української держави, вони засумніваються в тому, чи це їм потрібно.

І ось в чому вони не сумніваються, але дуже мало поки що роблять, за винятком, наприклад, уряду Данії і, можливо, ви візьмете на себе цю ініціативу, бо ви не просто міністр, ви ще віцепрем'єр-міністр. Наприклад, данці ведуть велику програму кредитування відновлення приватного бізнесу в Україні. От вони працюють через експортно-імпортний банк, і це єдиний поки що з країн "двадцятки", який веде таку програму, де надає гарантії під кредити українським підприємствам, і ця програма збільшується. Починалась вона там з 9 мільйонів доларів на рік, а зараз уже в десятки разів збільшилась. І це насправді та робота, яка поки що урядом України в цілому не робиться. Тобто всі сфокусовані на допомозі військовій і так далі, і так далі, а це насправді, тобто залучення цих коштів – це ж вигідно, це кредитні ресурси. Іноземним державам вигідно, але й нам для відновлення бізнесу зруйнованого, для створення нових робочих місць, для того, щоб українці і в Україні перш за все, звичайно, бо вони матимуть першочерговий доступ, це ті, що знаходяться тут, якщо поновлюватимуться бізнеси, і тим, що за кордоном, вертатися.

Ця програма, ви, якщо захочете дізнатися більше, я готовий розказати. Вона реалізується дуже успішно урядом Данії у Миколаївській області, де вже кільканадцять підприємств, вони і по всій Україні там від Харкова, Києва до Миколаєва, але найбільше у Миколаївській області. І тут, можливо, якщо захочете взяти на себе таку ініціативу, це було би прекрасно.

А в цілому, пане міністр, мені просто шкода, що це саме ви займаєтесь цим, краще би хтось менш умілий й енергійний. Мені здається, треба всім нам дуже добре подумати, щоб ми, ще раз кажу, мені здається, що у підсумку ми заохотимо українців виїжджати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЧЕРНИШОВ О.М. Дякую за ваші коментарі. З абсолютною більшістю погоджуюсь. Прокоментую.

Ви абсолютно праві, що потенційний дубляж функцій існує, і це логічно. Тому що утворення будь-якого нового міністерства в системі державної влади – це перерозподіл функцій з іншими. Ну, і в першу чергу це, безумовно, МЗС та Мінкульт. Безумовно, консульські послуги, вони залишаються в МЗС, це інституційна їхня парафія. Вони будуть реалізовані як фактично зовнішні в українських хабах, як і інші деякі функції, які не переходять в Міністерство національної єдності.

Те, що стосується зацікавленості роботи урядів, абсолютно чітко, я з вами повністю погоджуюсь, я ж тут вже з вами розмовляю як з своїм комітетом. Безумовно, їхня зацікавленість це питання фактично забору з європейських країн певних категорій українців, а певні категорії українців, безумовно, вони будуть агітувати залишатись, це професіонали і робоча сила, яка необхідна цим країнам. Ми маємо також. Асоціальний сегмент, будь ласка, забирайте.

Також хотів би зазначити, що допомога їм не вічна. Сьогодні вона діє до першого кварталу 26-го року. І ми з вами бачимо, що риторика всіх політиків Європейського Союзу сьогодні стає більш правішою, більш антимігрантською, видатки на підтримку мігрантів скорочуються. Ми бачимо, що зараз відбувається в Німеччині, і дай боже, щоб це не, як-то кажуть, торкнулось українців. Вже є антимігрантські не просто настрої, а після цих подій, які відбулись позавчора на ярмарці, це взагалі питання такі досить радикалізовані. Тому, безумовно, допомога і бюджети скорочуються. Тому маємо готувати і готувати українців до повернення. Я коли кажу, що заохочення, то це не єдине, чим буде займатись Міністерство національної єдності, також підтримка тих, хто знаходиться там, тому що потенційно вони будуть залучені в українське життя як фінансово, економічно, ментально,

так і колись вони можуть повернутись, але безумовно умови для повернення це робота всіх нас, всієї держави, всієї країни.

З вами готовий попрацювати особливо в частині вашого досвіду по тих трьох країнах, які ви зазначили, залюбки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Михайловичу.

Максим Миколайович, будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, пане голову, за можливість.

В принципі, я вже поки чекав на слово, багато всього вже колеги сказали, і пан Богдан, і пан Руслан, і Неллі Іллівна, я не буду довго займати час, я в принципі скажу всю ту ж свою позицію, яку я озвучував і на комітеті, і на фракції. і з трибуни парламенту, коли ми голосували за пана Олексія, і Руслан Горбенко сказав майже те ж саме, що, на жаль, на жаль, я хочу, так знаєте, наперед забігти, і мені здається, що коли ми, там, я не знаю, через пів року будемо підводити якісь підсумки там першого півріччя роботи нового міністерства, буде багато питань у пана Олексія саме до тих людей, які по ітогу зараз будуть займатися внутрішньо переміщеними особами в країні, тут. Тому що це невід'ємна... це одне ціле, це один пазл, розумієте, це залежить не те, що там багато залежить одне від одного, це на 100 відсотків залежить повернення людей звідти, залежить від відношення людей до людей наших внутрішньо переміщених в країні. Тому що відсотків, мені здається, все-таки хто б що не говорив, але відсотків 70, які поїхали за кордон, це все-таки люди з тимчасово окупованих територій, це люди з зони активних бойовий дій, тобто це люди, які не повернуться до себе додому. 30 відсотків цих людей – це люди, які можуть повернутися до себе в Ужгород або у Львів, або в Івано-Франківськ, наприклад. Це інше, це внутрішньо переміщені особи будуть, коли вони повернуться в країну.

Тому, дійсно, вам або потрібно все-таки включити оцю вашу опцію віщепрем'єра і якось все це об'єднувати, не дивлячись на те, що перерозподіл

повноважень произошел там внутрі Кабміну. І якщо все-таки от фінально зараз пан Олексій нам сказав, пане голову, я зараз до голови комітету і до усіх інших колег, що вже фінально, да, опції і повноваження по ВПО перейшли до Мінрегіону, то, дивіться, пан Олексій з нами сьогодні, а...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулеба буде з нами в січні.

ТКАЧЕНКО М.М. Буде, да? Супер, тому що хотілося тоді, щоб все-таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович, нам треба відпускати віцепрем'єра, я вас прошу.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую. Дякую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Шановні колеги, мені здається, що ми маємо подякувати Олексію Михайловичу за проявлену ініціативу і за його відкритість до співпраці. Таке відношення має бути прикладом і точно заслуговує на повагу. Можливо, що після затвердження положення про міністерство нам потрібно буде переглянути предмети відання комітету і внести відповідну постанову на розгляд Верховної Ради України, де врахувати напрямки роботи новоствореного міністерства.

Ще раз дякую, Олексій Михайлович, за участь. Гарного вам дня.

ГОРБЕНКО Р.О. Дякуємо, Олексій Михайлович. Чекаємо на запрошення.

ЧЕРНИШОВ О.М. Дякую, пане голову та члени комітету. Насправді з вами дуже приємно працювати, і професійність відчувається з першого дня, і

бачите, що фактично за два тижні ми з вами разом зробили суттєвий крок вперед. Так і буде далі з божою допомогою. На все добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. На все добре.

Колеги, чи є у когось інформація, якою би ви хотіли поділитися в розділі "Різне"? Дякую.

Шановні народні депутати, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую. Вітаю з прийдешніми святами. Засідання оголошую закритим. На все добре.